

Příloha 2: Instrukce pro vedoucí skupinkových rozhovorů s nezaměstnanými lidmi při dotazníkovém šetření v Opavě

V Praze dne 21.3. 2006

Vážená paní/vážený pane,

předem bych Vám chtěl, jménem výzkumného týmu, poděkovat za Vaši ochotu pomoci nám získat potřebné informace distribucí dotazníků a dohledem nad jejich vyplněním. Tento dotazníkový průzkum je součástí zakázky Ministerstva pro místní rozvoj s názvem *Analýza opatření bytové politiky směřujících k podpoře flexibility práce v ČR* (číslo WA-027-05-Z02), jehož hlavním řešitelem je tým Sociologického ústavu AV ČR, Jilská 1, Praha 1.

Pouze pro Vaši informaci, hlavním cílem celé sady sociologických šetření je zjistit, zda-li změny v oblasti bydlení a bytové politiky státu mohou podstatněji přispět k většímu stěhování našich občanů za prací. **Tento cíl ovšem, prosím, dotazovaným nezmiňujte**, dotazník začíná z obecnějších postojů při hledání zaměstnání a dotazovaní by neměli hned na začátku vědět, že hlavním cílem výzkumu je pouze podchytit ochotu se za prací stěhovat. Budeme rádi, pokud **dotazník uvedete jako výzkum mapující problematiku hledání zaměstnání a nezaměstnanosti (obecně)**.

Zároveň bychom Vás rádi poprosili, abyste **ještě před rozdělením dotazníků všechny dotázané upozornili, že tento výzkum provádí Sociologický ústav Akademie věd ČR a nikoliv Váš úřad práce, že dotazník je přísně anonymní (nikde se v něm nežadají žádné přímé osobní údaje dotázaného, podle kterých by jej bylo možné identifikovat), že vyplněné dotazníky respondenti vloží do obálky, kterou zalepí a vhodí do schránky, do které budou mít přístup pouze výzkumníci ze Sociologického ústavu a nikdo jiný**. Bylo by od Vás pěkné, i když možná ne příliš účinné, zdůraznit, že pravdivost odpovědí je pro vědecký tým mimořádně důležitá. Přirozeně, dotázaní by měli být upozorněni, že vyplnění dotazníku je zcela dobrovolné.

Po vyplnění dotazníků a jejich vhození do připravené schránky upozorněte, prosím, dotázané, že vedle dotazníkového výzkumu mají členové vědeckého týmu velký zájem o této problematice s nimi hlouběji diskutovat. Tato zcela neformální diskuse proběhne 12. června 2006 (přesná hodina i místo konání budou upřesněny) a diskusi budou řídit a připravovat výhradně výzkumníci ze Sociologického ústavu (nikdo z úřadu práce ani jiných úřadů, obcí apod. nebude na diskusi přítomen). Diskuse bude trvat přibližně dvě hodiny a za účast v ní dostanou účastníci odměnu ve výši 1.000,- Kč hrubého (850,- Kč čistého po odečtení srážkové daně). Naším zájmem je, aby zájemců o diskusi bylo co nejvíce, abychom z nich mohli vybírat. Všem dotázaným proto, prosím, po vyplnění dotazníku a jeho odevzdání do schránky předložte druhý dvojlist (příhlášku do diskuse), a upozorněte je, že ti z nich, kteří by měli zájem se této více méně neformální dvouhodinové diskuse k problematice hledání zaměstnání zúčastnit za výše zmíněnou odměnu, aby vyplnili tento dvojlist a vhodili jej do druhé, zvláštní, schránky.

Samotný dotazník nemusí být ve všech částech zcela srozumitelný, proto přikládáme určitý komentář k některým složitějším otázkám, abyste měl(a) možnost formulaci otázek na požádání dotázaných upřesnit.

K ot. 1: Jak je uvedeno v dotazníku, zajímá nás v životě dotázaného nejdéle vykonávané zaměstnání a zaměstnání úplně poslední (byť pouze krátkodobé). Byli bychom rádi, kdyby dotázaní specifikovali svou práci (zaměstnání či podnikání) druhem nebo oborem práce (učitelka, uklízečka, řidič, horník apod.) i vykonávanou pracovní pozicí (tj. zda-li byl vedoucím, mistrem, zástupcem vedoucího, manažerské pozice apod.). Jméno zaměstnavatele není vůbec důležité. Pokud jsou obě zaměstnání/podnikání shodná, stačí uvést do druhého řádku „stejně“; počet let nejdéle vykonávaného zaměstnání/podnikání postačí odhadem.

K ot. 3: Dotázaní mají uvést dobu, během které nepracovali, tedy dobu, která uplynula od konce jejich posledního zaměstnání, které trvalo alespoň jeden rok. Pokud nikdy nepracovali po dobu celého roku, pak dobu od první registrace na úřadu práce. Práci trvající alespoň jeden rok míníme nepřetržitou pracovní činností po dobu celého jednoho roku a je přitom jedno, že byla vykonávána pro různé zaměstnavatele nebo v různých sférách podnikání. Důležité je jen, že dotázaný skutečně celý rok pracoval. Absolventi, kteří ještě nikdy nepracovali, uvedou dobu první registrace na úřadu práce. Není pro nás důležité rozlišení, zda-li dotázaný byl bez práce z důvodu mateřské či rodičovské dovolené nebo z jiných rodinných důvodů – důležitá je pro nás doba, kdy nebyl dotázaný zapojen do pracovního procesu (i když přirozeně žena na mateřské dovolené není běžně klasifikována jako nezaměstnaná).

K ot. 5: Pokud se budou dotázaní i přes upozornění v dotazníku ptát, pak by bylo vhodné zopakovat, že dotazovaní nemají brát v potaz pravidla, která jsou v této oblasti uzákoněna, ale vycházet pouze z vlastní volby.

K projekčním otázkám 8 – 11: Tyto otázky vedle hlavní odpovědi (zda-li by takovou práci dotázaný přijal či nikoliv) obsahují velké množství tzv. otevřených otázek, do kterých mají respondenti sami vyplnit jednak vyšší mzdy a jednak další podmínky týkající se buď samotného zaměstnání nebo, v případě velmi vzdáleného zaměstnání, též bydlení a obecných podmínek života v novém místě zaměstnání. Pokud jde o případy nabídky zaměstnání v obci 300 km vzdálené od Opavy (**ot. 10 a 11**) mohou dotázaní do *podmínek bydlení* uvést například, že by byt musel být nejméně tak a tak veliký, že by musel stát nejvíce nějakou částku (nebo nájemné by muselo být nejvíce tak a tak vysoké), že by kvalita bydlení musela být vyšší než mají v Opavě apod. Do *podmínek týkajících se obecně života ve městě nového zaměstnání* mohou uvést, například, že by musela být dostupná lékařská péče, sociální služby, obchody, předškolní či školní zařízení atd.

K ot. 17: Vztahuje se k předcházející otázce 16, ze které mají dotázaní vybrat dle jejich názoru tři nejdůležitější důvody. Pokud dle jejich názoru nejdůležitější důvod chybí, pak v jednom z políček uvedou nulu a tento důvod mohou specifikovat v následující ot. 18.

K ot. 32: Právní vztah k současnému bydlení je pro nás velmi důležitý. Zejména je pro nás důležité, zda-li dotázaný nebo jeho partner(ka) je přímo vlastníkem nebo spoluvlastníkem bytu či domu (analogicky přímo družstevníkem či nájemníkem) – to znamená, že sám dotázaný nebo jeho partner(ka) je uveden(a) v katastru nemovitostí jako vlastník, v nájemní smlouvě s družstvem jako družstevník nebo je přímo uveden(a) v nájemní smlouvě (či dekretu na byt) na obecní byt nebo byt se soukromým majitelem. Pokud dotázaný sám nebo jeho partner(ka) nejsou v těchto právních titulech či smlouvách přímo uvedeni (klasický příklad jsou děti bydlící u rodičů) a pokud nebydlí v rodinném domě ve vlastnictví příbuzných (matky, tchána apod.), pak dotázaný zvolí poslední možnost „*ani jedno z uvedených*“.

Ještě jednou bych Vám rád poděkoval za vstřícnost a spoluúčast při tomto projektu. V polovině dubna (pátek 14.4. 2006) budu na Úřadu práce v Opavě přítomen a velmi rád zodpovím případné Vaše dotazy nebo připomínky. Pokud by zodpovězení některých nejasností bylo nutné před touto dobou, je možné mne přímo kontaktovat na e-mailové adrese: martin.lux@soc.cas.cz nebo telefonu: 22222 1655.